

آنچه باید از حقوق یکدیگر در محیط کار بدانیم

شما حق دارید و من تکلیف

■ زهرا هنربخش*

انسان‌ها همواره از احترام و توجه دیگران نسبت به خود خرسند می‌شوند و بر اساس حقوق شهروندی نیز رعایت ادب و احترام در بر خورد با دیگران یکی از اصول زندگی مسالمت آمیز و بدون تنش می‌باشد و بر همگان لازم است تا در جهت حفظ حقوق یکدیگر بکوشند. احترام متقابل افراد غالباً سبب آرامش و رضایت خاطر افراد می‌شود خصوصاً افرادی که بیشتر ساعات روز خود را با آنها می‌گذرانیم نظیر همکارانمان در محیط اداره. زمانی که آرامش در محیط کار حاکم نشود مسلماً بازده کاری نیز بالا

■ همدلی و احترام متقابل

داشتن روحیه کار گروهی و همدلی در بین همکاران می‌تواند زمینه‌ساز محیطی خوب و آرام جهت فعالیت‌های کاری روزانه باشد. رعایت حد و مرزهای اخلاقی و برهیز از حسادت‌های کاری ناشی از پیشرفت دیگران در اداره و محل کار و به کار نبردن الفاظ کنایه‌آمیز و تحقیر دیگران نیز می‌تواند در مسیر احترام به همکاران کمک کند. چه بسا حسادت، تحقیر دیگران، به کار بردن الفاظ ناشایست و کنایه‌آمیز می‌تواند تبدیل به کسودرت و ناراحتی‌های عمیق در دل همکاران شده و ممکن است هیچ‌گاه طرف درک نشود.

■ در حال خوب و بد

یکی از مواردی که لازم است در محیط کار افراد توجه داشته باشند درک متقابل حال خوب و بد افراد در لحظه‌های متفاوت است. همه افراد لحظه‌های خوب و بد و اتفاق‌های ناخوشایندی را در زندگی شخصی و خانوادگی خود تجربه می‌کنند که ممکن است این اتفاقات شش‌ل آنان را نیز تحت تأثیر قرار دهد که درک این مسائل می‌تواند کمک‌ساز از تباطات خوب همکاری و سبب آرامش شود.

■ تمیز و نظیف باشید

یکی از موارد دیگر که در ظاهر شخصی ولیکن در باطن

می‌رود، در محیط کار که افراد با فرهنگ‌های مختلف و افکار و عقاید و شیوه‌های رفتاری متفاوت حضور دارند ممکن است به سبب اختلافات فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و... ناملاymتی‌ها و اختلافاتی به وجود بیاید اما رسیدن به آرامش و امنیت ذهنی و روانی در محل کار زمانی ممکن است که همکاران به حقوق یکدیگر احترام گذاشته و موارد اخلاقی و اداری مربوط به محیط کار و افسار را رعایت کنند. افسراد در مواجهه با یکدیگر دارای حقوقی هستند که رعایت آن از جانب هر یک از آنها سبب به وجود آمدن آرامش شغلی و عدم رعایت آن حتی از جانب یک نفر از

می‌تواند جزو حقوق شهروندی همکاران قرار گیرد، نظافت افراد است. در مکانی که همه افراد در تعامل با یکدیگر و بیشتر ساعات خود را در کنار همکاران به کار و فعالیت مشغولند، عدم رعایت نظافت و ایمنی می‌تواند موجب ت بروز مشکلات و بیماری‌ها را فراهم آورد که نه تنها به خود شخص بلکه به افراد دیگر نیز آسیب می‌رساند.

■ برهیز از منفعت‌طلبی و خودخواهی

در محیط کار با توجه به کار جمعی و گروهی، افراد باید منفعت‌طلبی و خودخواهی را کنار گذاشته و اخلاق اداری و حرفه‌ای را در محل کار رعایت کنند تا به موفقیت دست یابند. یک کارمند خوب کسی است که هم منافع شخصی خود و هم منافع افراد دیگر را در نظر می‌گیرد و در راستای همکاری و همراهی با دیگران، با پذیرش مسئولیت‌ها شرایط بهتری را در محیط کار برای خود و دیگران فراهم می‌سازد و به دیگر سخن سبب نقض حقوق اجتماعی و کاری دیگران نمی‌شود.

■ امانتداری و حفظ موازین اداری

امام علی(ع) از کارگزاران و کارکنان نظام اداری خود می‌خواست کار و مسئولیت را امانت بدانند و در مناسبات و روابط خود امانتداری کنند. از نظر ایشان آنچه‌مایه برتری آدمیان و سبب والایی ایشان است کرامت‌های اخلاقی است و این کرامت‌ها در اداره امور نقشی اساسی دارد.

نهی استهزاء دیگران از منظر قرآن

از تمسخر تا تحقیر راهی نیست

می‌کردند، آنها را فراخواهد گرفت».

به درون آنها پی نمی‌برد یا بسیار کم از درون آنها مطلع می‌شود باید از هر گونه قضاوت کردن مطابق با ظاهر، برهیز کرد. نهی از مسخره کردن هم شمل اجتماع و هم شامل حیطه‌های خصوصی و خانوادگی می‌شود و هم شامل گفتن و نوشتن در سطح اجتماع و در محیط‌های مجازی. دامنه زمینه‌ار تکلب به این نگاه گسترده است؛ شاید یک جوک به عنوان مثال که در آن یک گروه یا یک فرد مسخره شود، به دست هزاران نفر یا میلیون‌ها نفر برسد.

استهزاء در ظاهر یک گناه ولی در باطن چند گناه است؛ از قبیل تحقیر، خوار کردن، کشف عیوب، اختلاف افکندن، ایجاد کینه، فتنه‌افزینی، تحریک به گناه، انتقام‌گیری، طعنه و گناهانی دیگر.

ریشه مسخره کردن می‌تواند قدرت جسمی، موقعیت اجتماعی، تفریح و سرگرمی، مدرک تحصیلی و خود را بالاتر دین باشد. قرآن کریم می‌فرماید: فواجباً عندهم من العلم و حق بهم ما كانوا یستهزؤن (سوره مبارک غافر، آیه ۸۲). «آنان به علمی که دارند شاد هستند و کیف آنچه را مسخره

سبک زندگی

سبک زندگی ۸۸۴۹۴۷۱

در اخلاق حرفه‌ای مفهوم «شما حق دارید و من تکلیف» مبنای تمام رفتارها و اخلاقیات است که به تعبیری رعایت اصل مسئولیت پذیری در مقابل حقوق دیگران است. همه افراد حقوقی دارند که ما مکلف به رعایت آن هستیم زیرا مسائلی چون حق، تکلیف، مسئولیت، حقوق و قانون در محیط کار از ارکان اساسی به شمار می‌رود که سبب به وجود آمدن اخلاق حرفه‌ای در افراد می‌شود

کارمندان یک شرکت، اداره یا سازمان می‌تواند سلب آرامش و آسایش کرده و در بلندمدت اثرات منفی روی فعالیت‌های کاری افراد بگذارد. در محیط کاری که افراد طی ساعات متمادی با همکاران خود در تعامل و ارتباط مستقیم می‌باشند در حکم خانواده‌ای هستند که همه روزه در ساعات مشخصی در کنار یکدیگر و برای اهداف مشترک و در راستای رسیدن به نتایج مطلوب فرآیندهای کاری خود می‌کوشند و بسیار مهم است که افراد حقوق فردی و جمعی خود را در محیط کار شناخته، از آن دفاع کرده و به آن عمل کنند.

سهل انگاری در کار نوعی حق الناس محسوب می‌شود و رعایت آن مستلزم پیگیری جدی کارها و تلاش در رسیدن به نتیجه مطلوب است و بدون وجود روحیه پیگیری هیچ کاری به درستی انجام نمی‌گیرد. وجود اخلاق اداری بین کارکنان سبب می‌شود کار کردن شیرین همراه با رضایت شغلی و احساس امنیت در محیط کاری شود و از جهت دیگر رضایت مردم و پیشرفت امور را در پی دارد.
■ **انصاف و اخلاق در محیط کار**
آرامش شغلی زمانی پدیدار می‌شود که کارکنان اداری با یکدیگر با انصاف رفتار کنند و همکاران خود را از خویش بدانند، در رفتار با یکدیگر صبور و مهربان باشند و حرمت یکدیگر را نگاه دارند. رعایت اخلاق در تمام مراحل زندگی از ضروریات به شمار می‌آید. محیط کار از مهم‌ترین بخش‌هایی است که باید اخلاق در آن رعایت شود، گاهی ممکن است فردی دارای توانایی و مهارت‌های بالایی باشد ولی به دلیل عدم رعایت هنرهای مربوط به محل کار و یا اخلاق کاری و اداری، استعدادها و توانایی‌های او نادیده گرفته شود.

■ **در قبال حق دیگران تکلیف داریم**

مسئولیت‌پذیری، وقت شناسی، مرتب و آراسته بودن، روحیه کار تیمی داشتن، خوش اخلاق بودن و رعایت ادب و احترام در برخورد با همکاران، صادق بودن، عدالت

■ **کارشناس ارشد حقوق**

به حریم فرد است؛ فاولک هم الظالمون؛ برای جبران آن باید توبه کرد. البته توبه تنها به زبان نیست، بلکه توبه تحقیر کردن یک فرد، با اکرام کردن اوست (تفسیر نور، قرآنی، ج ۱۱، ص ۱۸۵- ۱۸۳).

مسخره کردن از گناهانی شمرده می‌شود که خداوند متعال وعده عذاب داده است. الذین یلمزون المطّوعین من المؤمنین فی الصدقات و الذین لا یجدون الا جهدهم فیسخرن منهم سخر الله منهم و لهم عذاب الیم (سوره مبارک توبه، آیه ۷۹). «کسانی که بر مؤمنانی که افزون بر صدقه واجب، از زوری میل، صدقات المستحب نیز می‌دهند، عیب می‌گیرند و همچنین از کسانی که اذرا اتفاقاً جز به اندازه توانشان نمی‌یابند، عیب‌جویی می‌کنند و آنان را به ریشخند می‌گیرند، بدانند که خدا آنان را به ریشخند می‌گیرد و برای ایشان عذابی پردد خورده شود.» در شأن نزول آیه آمده است: در غزوه تبوک، رسول خدا (ص) برای مخارج لشکریان امر فرمودند هر کس هر چه می‌تواند کمک کند. بعضی اتفاق فراوان و بعضی کم کمک کردند. ابو عبیل

انصاری نصف صاع (یک صاع معادل ۳ کیلوگرم است) خرما اتفاق و به پیامبر خدا عرض کرد شب گذشته تا صبح کار کردم و اجر تم یک صاع خرما شد، نصف آن را برای خانواده‌ام گذاشتم و نصف آن را برای اتفاق آوردم. منافقان هر دو گروه را مسخره کردند و به آنان که مال کمی اتفاق کرده بودند می‌گفتند: مسخره خود را جزو اتفاق کنندگان جلوه دهد یا خود را به یاد مردم آورد تا از صدقات چیزی به وی بدهند (گناهان کبیره، دستنهب (رحمت‌الله)، ج دوم، ص ۳۱۲). در آیه شریفه سوره حجرات همه مؤمنان را از مسخره کردن یک گروه یا یک فرد به هر دلیل نهی می‌کند زیرا دیگر شیطان از راه شرک و بت پرستی آنها را نمی‌تواند از راه مستقیم دور کند چون آنان ایمان آورده‌اند. پس شیطان از راه‌های دیگر به سراغ مؤمنان رفته و آنان را از راه خدا دور می‌کند یکی از راه‌ها، مسخره کردن یکدیگر است، حتی به قصد شوخی و خنده زیرا در آن اذیت و تحقیر است.

■ **تلیخیص از مقاله «پروا»**
با عنوان «اخلاق اجتماعی در قرآن»

سبک خدمت

یک ماجرای ساده از پایمال کردن حق الناس

دستگاه‌هایی که پولمان را می‌خورند

■ مریم ترابی

ساعت هفت و نیم صبح یک روز گرم تابستانی از خانه به قصد رفتن به مطب دکتر بیرون می‌آیم. هنوز ساعت ۸ نشده به جلوی در ساختمان پزشکان مورد نظر می‌رسم. هنوز کسی نیامده و من اولین نفر هستم. سراپدار ساختمان بعد از گذشت چند دقیقه‌ای در اصلی ساختمان را باز می‌کند ولی من همچنان بیرون ساختمان منتظر می‌مانم تا خانم منشی بیاید. ساعت ۸ سر و کله خانم منشی با قیافه اخمو، انگاری هنوز از خواب شب سیر نشده، پیدا می‌شود. با خانم منشی وارد مطب آقای دکتر می‌شویم. باید در ابتدا هزینه ویزیت را پرداخت کنم که یکدفعه یادم می‌افتد که باید پول نقد بدهم (امان از دست دکترهایی که دستگاه پوز ندارند). خانم منشی می‌گوید می‌توانید از دستگاه خودپرداز بیمارستان تهران کلینیک پول نقد بگیرید و برای ما بیاورید. خیلی سریع و فوری به آن سمت خیابان می‌روم و وارد بیمارستان می‌شوم. دو تا دستگاه خودپرداز وجود داشت که من یکی از آنها که بانک ملی بود را انتخاب کردم. کارت را داخل دستگاه گذاشتم، رمز کارت را وارد کردم، آیتیم برداشت را انتخاب و مبلغ مورد نظر را وارد کردم. دستگاه مثل همیشه سؤال می‌پرسد؟ که من هم مثل همیشه در یافت رسید؟ که من هم مثل همیشه دکهه عدم دریافت رسید را زدم. دستگاه کارت را پس داد ولی هیچ پولی به من نداد، و این آغاز یک ماجرا بود.

صدای زنگ پیامک که خبر از کسر پول از حسابم را می‌داد، آمد. سعی کردم خونسرد باشم، پس کمی صبر کردم با این تصور که شاید با تأخیر پول را تحویل می‌دهند ولی نه این دستگاه اصلاً پولی قرار نیست به من تحویل بدهد. با یک عالمه احساسات متفاوت مثل ترس و شوک و خشم و... در لابی بیمارستان از پرسنل حسابداری آنجا کمک می‌خواستم که البته همه می‌پرسیدند مطمئند پول رو برداشتید؟! بر گره رسید دارید؟ یا اینکه شاید دیر برداشتید دستگاه برگردانده به داخل و خلاصه جملاتی که فقط باعث خشم من می‌شد و هیچ کمکی به من نمی‌کرد. از یک طرف پولم را دستگاه خورده بود و از یک طرف دیگر نگران وقت دکنتم بودم که داشت از دست می‌رفت. مجبور بودم به مطب برگردم و فعلاً قید پولم را که مبلغ کمی هم نبود، بزنم تا بعد راه‌چاره‌ای برایش پیدا کنم. سریع از دستگاه خودپرداز بانک دیگری که آنجا بود پول را برداشتم و به مطب بازگشتم. داخل مطب خانم منشی می‌گفت تا ۷۲ ساعت دیگر به حسابت برمی‌گردد غصه نخور ولی من غصه می‌خوردم چون اگر تا ۷۲ ساعت دیگر بر نمی‌گشت چه؟ من اصلاً وقت این دوندگی‌ها را نداشتم. بعد از ویزیت دکتر و گرفتن داروهایم به سراغ اولین بانک ملی که سر راهم بود رفتم. اولین کارمندی که دیدم بیکار است و می‌تواند مشکل من را حل کند شرح ماجرا و چگونه خورده شدن پولم توسط دستگاه را برایش توضیح دادم و او هم خیلی

با خودم فکر می‌کنم چقدر از این دست ۳۰ هزار تومان‌ها و ۲۰ هزار تومان‌هایی که به خاطر ایراد سیستم و دستگاه‌به مردم تحویل داده نشده و صاحبان این پول‌ها، به خاطر نداشتن وقت پیگیری نشده‌اند، چرا برخی مدیران برای وقت و پول مردم ارزشی قائل نیستند؟ همین ۱۰ هزار تومان‌ها ۳۰ هزار تومان‌های جا مانده در دستگاه که برای مدیران رقم ناچیزی است برای مردم مهم است

خوشبینانه گفت به حسابت برمی‌گردد ولی از بامجه ۴ بپرسید بهتر است. سراغ متصدی بامجه ۴ می‌روم و شرح ماجرا را می‌گویم و کارمند بروید و از مسئولان حسابداری بیمارستان بپرسید که این دستگاه مربوط به کدام شعبه بانک است و به همان شعبه مراجعه کنید و فرم پر کنید تا پول به حسابتان بر گردد. همان‌طور که کارمند بانک داشت مراحل گرفتن پول را توضیح می‌داد من هم تمام زمانی را که باید صرف گرفتن پولم بکنم را در ذهنم مرور می‌کردم و به این نتیجه می‌رسیدم که باید قید پولم را بزنم چون وقت ندارم. کارمند بانک در آخر گفت رسید دستگاه را دارید؟ گفتم نه، لازمه؟ گفت اگر بود بهتر بود؟ عصبانی از این سؤال بی‌مورد گفتم یعنی چی اگر بود بهتر بود؟ پیامک برداشت پول از حسابم موجود است چه نیازی به رسید کاغذی است؟ گویا اول باید ثابت کنم که دستگاه شما به من پول ن داده و بعد طلب پولم را بکنم؟!

خسته از بانک بیرون می‌آیم و سوار ماشین می‌شوم. به ساعت نگاه می‌کنم، هنوز برای رفتن به شرکت زمان دارم. تصمیم می‌گیرم که بیمارستان برگردم و کار را پیگیری کنم. از مسئول حسابداری بیمارستان، شعبه بانک دستگاه خودپرداز را سؤال می‌کنم. جریان دستگاه خودت توضیح می‌دهم و می‌گوید تراحت نباشد این دستگاه سلب‌باز دارد. با تعجب نگاهش می‌کنم. یعنی چی سابقه دارد؟ می‌گوید چند وقت پیش آقای هم مثل شما همین اتفاق برایش افتاد. مبلغ ۱۰۰ هزار تومان از دستگاه باید پول می‌گرفتند که دستگاه فقط ۵۰ هزار تومان به ایشان داده است. با شعبه تماس گرفتم کارمند مربوطه افرستانند. این دستگاه‌های خودپرداز مبالغی را که این اتفاق برایشان می‌افتد و به مشتری داده نمی‌شود در حسابش جدا و مشخص قرار می‌دهند و زمانی که دستگاه باز می‌شود برای بررسی این مبالغ را به صاحبانشان برمی‌گردانند. مابقی پول آن آقای به ایشان برگرداندم. خیالتان راحت باشد پول شما را هم برمی‌گردانیم. فقط با چشمانی گشاد شده از تعجب به صحبت‌های آقای حسابدار گوش می‌کردم. در آخر گفت دیروز هم متصدی این دستگاه آمده بود که مبلغ ۳۰ هزار تومان در همان باکس قرار گرفته بود که البته مشخص نیست برای چه کسی است. گفتم خوب حتماً همین اتفاقی که برای من افتاده بود برای این ببنوا هم افتاده ولی به خاطر گرفتاری پیگیرش نشده، حالا تکلیف این ۳۰ هزار تومان چه می‌شود؟ با لیخندی که چاشنی کنایه را همراه داشت گفت صاحبش باید بکند. با بونزد گفتم به حتماً باید می‌کنند چون پیدا کردن صاحبش مثل پیدا کردن سوزن در انبار گاه است! چرا مشکل دستگاه را راق نمی‌کنند؟ شاید به نفع شعبه و بانک و خیلی‌های دیگر نباشد که مشکل این دستگاه‌های خودپرداز حل شود! نمی‌دانم چرا مدام خاوری‌ها در ذهن جولان می‌دهند!

با خودم فکر می‌کنم چه تعداد مردمان بیچاره‌ای که به دلیل همین مشکل سطحی و نگاه بانک و عمیق در نگاه ما مردم، متضرر شده‌اند؟ چقدر از این دست ۳۰ هزار تومان‌ها و ۲۰ هزار تومان‌هایی که به خاطر ایراد سیستم و دستگاه به مردم تحویل داده نشده و صاحبان این پول‌ها، به خاطر نداشتن وقت پیگیرش نشده‌اند، چرا برخی مدیران برای وقت و پول مردم ارزشی قائل نیستند؟ چرا برخی مدیران با بی‌مسئولیتی و بی‌فکری بعضی مدیران را مردم باید بدهند؟ همین ۱۰ هزار تومان‌ها ۳۰ هزار تومان‌های جا مانده در دستگاه که برای مدیران رقم ناچیزی است برای مردم مهم است. بعد از ۷۲ ساعت پول را به حسابم برگردانند ولی به چه قیمتی؟ به قیمت از دست دادن وقت زیاد، به قیمت انرژی‌ای که در این هوای گرم و طاقت‌فرسا از من گرفته شد و به قیمت وارد شدن استرس فراوان که فقط تمام روزم را خراب کرد. البته در نگاه مدیران مربوطه این موارد اصلاً مهم نیست و چندان چیز باارزش و مهمی تلقی نمی‌شود، در حالی که چنین مواردی مصداق پایمال کردن حق الناس و تضییع حقوق شهروندی است.